

2025.09.17

Malmö Kulturskola

Undersökning av barns och ungas
perspektiv på kulturutövande i Malmö

Bakgrund

Malmö Kulturskola, som är en del av Kulturförvaltningen i Malmö stad, står inför att ta fram en strategisk utvecklingsplan med sikte på de kommande tio åren.

Som komplement till redan existerande kvantitativa data önskar Malmö stad fördjupa förståelsen för barns och ungas upplevelser av vad som är en meningsfull fritid, samt behov, drivkrafter och hinder kopplat till fritid och kulturutbud. I synnerhet önskas fördjupade insikter i bilden av Kulturskolan som aktör och hur trösklar för deltagande och engagemang kan sänkas och överkommas.

Undersökningen kommer utgöra ett värdefullt kunskapsunderlag i arbetet med att skapa ett mer tillgängligt, relevant och inkluderande kulturliv för Malmös unga, där resultatet bildar underlag för utveckling av Malmö kulturskolas utvecklingsplan.

Syfte

Syftet med undersökningen är att fördjupa insikterna om barns och ungas behov, drivkrafter och hinder i relation till fritid och kulturutbud, deras bild av Kulturskolans verksamhet idag, samt hur Kulturskolan kan utvecklas för att upplevas som optimalt relevant, tillgänglig och inkluderande för målgruppen i framtiden.

Resultatet bildar strategiskt underlag för Kulturskolans framtida strategi.

Viktiga analysområden

Insikter i aktuella målgrupper

- Kön, ålder, familj och aktuella fritidsintressen/aktiviteter
- Hur får fritidsaktiviteterna de unga att känna sig?
- Upplevelse av en meningsfull fritid – viktiga faktorer. Har man en meningsfull fritid idag – om inte, vad saknas?

Behov av och drivkrafter till fritidsaktiviteter

- Hur håller man sig informerad om vilka kultur- och fritidsaktiviteter som finns tillgängliga? Aktuella informationskanaler.
- Vad avgör vilken/vilka kultur- och fritidsaktiviteter man väljer att utöva/gå på? (intresse, lokal, tillgänglighet, kompisar etc.)
- Vad behöver finnas på plats för att man ska kunna, vilja och/eller våga delta i en ny aktivitet?
- Vad är viktigt för att en kultur- och fritidsaktivitet ska upplevas rolig och meningsfull? På vilket sätt vill man ägna sig åt sitt intresse?

Farhågor och hinder kopplat till fritidsaktiviteter

- Finns något fritidsintresse/aktivitet man önskar göra men som begränsas av yttre faktorer (ex tillgänglighet, kostnad/pris, lokal, tid, kompisar, föräldrars attityder etc.)?
- Vilka hinder upplever man kopplat till att delta i en kulturaktivitet/börja på en fritidsaktivitet – praktiska, sociala, mentala eller andra?

Bilden av kulturskolan idag

- Känner man till och vad känner man till om Kulturskolan och kulturskolans utbud?
- Har ni fått information från Kulturskolan? – upplevelse av informationskanaler, tonalitet, layout etc.
- Triggers och kritiska incidenter (positiva och negativa) i användarresans/processens olika delar: idé, kunskapsinhämtning, beslutsfas, etableringsfas
- Upplevelse av Kulturskolan idag generellt och specifikt utifrån utbud, personal, relevans, tillgänglighet och inkludering
- Hur skulle man beskriva Kulturskolan för någon som inte känner till den?
- Vem är Kulturskolan till för och vem är typbesökaren på Kulturskolan? (ålder, bakgrund, bostadsort, kön etc.)

Önskemål och idéer för den optimala kulturverksamheten för unga i framtiden

- Idéer och önskemål gällande den optimala kulturverksamheten i Malmö i framtiden? Utbud av aktiviteter, innehåll och viktiga förutsättningar.
- Hur kan aktiviteter anpassas för att upplevas mer attraktiva, tillgängliga och inkluderande i framtiden?
- Kan och hur kan Kulturskolan hjälpa till att överkomma hinder för att börja på nya kultur- och fritidsaktiviteter (praktiska, sociala, mentala, andra?)
- Beskriv den optimala informationen/kommunikationen från Kulturskolan – informationskanaler, innehåll, utformning och tonalitet

Ovan nämnda analysområden låg till underlag för en utförlig intervjuguide och innefattar samtliga frågeställningar i breven, intervjuguiden reviderades tillsammans med uppdragsgivare för att säkerställa att alla önskade frågor besvaras. Observera att språk och frågor anpassades efter målgruppens behov och förmåga.

Urval och genomförande

4 x 1,5 h fysiska fokusgrupper (5-8 deltagare/grupp) med unga 16-19 år, varav:

- Grupp 1: Killar ålder 15-19 år utan relation till Kulturskolan.
- Grupp 2: Tjejer ålder 15-19 år, där ca hälften hade relation till Malmö Kulturskola där de är eller har varit deltagare och ca hälften hade inte det
- Grupp 3: Blandad grupp med både tjejer och killar, samt blandning av personer som har relation till Kulturskolan och personer som inte har det
- Grupp 4: Killar i ålder 14 år med relation till Kulturskolan

1 x 1 h fysiska kompis-triader med barn/unga, varav:

- 1 triad med 14-åringar utan relation till kulturskolan

3 x 1 h digitala djupintervjuer med 4 experter

- Om de arbetar inom samma organisation kan två experter med fördel delta i samma intervju

Exempel på övriga rekryteringskriterier:

- Fokus på unga med utländsk bakgrund och/eller områden med lägre socioekonomisk status
- Sträva efter jämn mix mellan män och kvinnor
- Jämn mix av deltagare och icke-deltagare

Malmö stad och Kulturskolan rekryterade och bokade in till fokusgrupper och djupintervjuer. Beyond Research rekryterade och bokade in till triad.

Observera att målet var att ha renodlade grupper mellan de som har en relation till Kulturskolan och de som inte har det, men att svårigheter med rekryteringen innebar att grupperna istället i hög grad blev blandade.

Insikter i aktuella målgrupper

”

När jag var liten, typ 5 år, gick jag på balett och gymnastik, sen slutade jag på baletten. Sen i tvåan började jag med blockflöjt, det gjorde ju typ alla, och sen i 3an gick jag vidare till att spela dragspel, sen i femman bytte jag det till tvärflöjt som jag fortfarande går på. Sen började på teater men slutade jag för jag hann inte med gymnasiet. Men nu går på dans och musikal-gymnasium så jag har fått tillbaka dansen. Men ja dans och teater har alltid funnits och nu har jag också sånglektioner och känner att jag utvecklas där.

Min fritid är också mycket dedikerad till musik. Jag spelar gitarr och trummor. Jag spelar också i band.

Huvudmålgrupp: Unga med starkt kulturintresse (äldre deltagare)

De unga med starkt kulturintresse har sedan de var barn engagerat sig i olika typer av kulturaktiviteter på sin fritid. Inte sällan har de föräldrar som också är kulturintresserade och har peppat och styrt dem mot den typen av aktiviteter. Denna målgrupp känner väl till Malmö Kulturskola och har ofta tagit lektioner via Kulturskolan som barn, eller gör det än idag. Vidare känner dessa ungdomar att utbudet av aktiviteter riktade mot unga i Malmö är rikt.

Dessa ungdomar har ofta som barn testat flera olika typer av aktiviteter, så som att spela olika instrument, gått i teater och/eller dans, för att när de blir lite äldre fortsätta mer fokuserat på en aktivitet. En del ungdomar har valt gymnasieutbildningar inom musik, dans, teater etc., vilket gör att deras intresse utövas inom skolans ramar och därmed minskar behovet av externa fritidsaktiviteter.

För dessa ungdomar har kompisars påverkan mindre betydelse för deras engagemang. I stället är det den starka passionen för själva intresset som utgör den främsta drivkraften. För denna målgrupp är det avgörande att nivån i en eventuell gruppaktivitet är rätt. De vill utvecklas, utmanas och bli bättre, och risken att intresset svalnar ökar om nivån upplevs som för låg.

Föräldraengagemanget tenderar att vara högt inom denna målgrupp. När dessa ungdomar var yngre skjutsade, hämtade och lämnade föräldrarna, men när ungdomarna blivit äldre fungerar föräldrar mer som ett uppmuntrande stöd – om/när motgångar möts eller de ser en risk att ungdomen har en svacka finns föräldrarna där och stöttar och peppar.

”

”

Jag skulle vilja jobba ett jobb med andra ungdomar och inte bara på sommaren utan efter skolan också, ibland har man för mycket tid och då kan man jobba då också. Något inom fotboll kanske, kanske vara tränare.

Jag är nöjd såklart. Det finns folk som inte är i min situation, som är i fängelse eller inte har mat eller är fattiga, men vi har det inte så, vi kan hänga med vänner och gå ut på stan. Så jag är tacksam varje dag, jag är nöjd.

”

Sportintresserade killar från Malmös ytterområden (äldre icke-deltagare)

För dessa ungdomar är fritiden präglad av umgänge med kompisar. Denna målgrupp har ett starkt sportintresse, och många har under sin uppväxt hållit på med sport, inte sällan fotboll, men har slutat när de kommit upp i ålder på grund av upplevd tidsbrist när skolan har ökat i intensitet i högstadiet. Istället tränar många på egen hand, exempelvis på gym eller håller på med kampsport.

Dessa ungdomar upplever att utbudet av aktiviteter i Malmö riktade mot unga är litet, i synnerhet nu när de blivit lite äldre. Dessa ungdomar har ofta vuxit upp i något av Malmös socioekonomisk svagare områden, med föräldrar uppvuxna i andra kulturer. Under sin uppväxt har dessa ungdomar ofta hållit sig i "sina" områden, och även idag är det primärt där man känner sig trygg och hemma.

Utmärkande för denna målgrupp är att de önskar att jobba. De saknar idag ett extrajobb vid sidan av skolan och beskriver det som något som skulle vara meningsfullt att göra på fritiden.

Generellt sett är föräldraengagemanget ofta lägre inom denna målgrupp, då många föräldrar inte är uppvuxna med den föreningskultur som är vanlig i Sverige.

Denna målgrupp efterfrågar fler öppna hängområden dit de kan komma och vara med sina kompisar under kravlösa former, men också till exempel fotbollsturneringar.

”

Jag saknar mina aktiviteter, och att bara ha ett umgänge och kompisar jag kan vara med, som är bra för mig och som förstår mig. Jag önskar att jag hade kunnat vara ute i naturen mer men jag vågar inte gå själv på grund av mina diagnoser, men jag älskar att vara själv så det blir en clash för mina föräldrar vill inte att jag ska vara det.

För mig är det mina diagnoser som är hinder. Om jag inte lär mig snabbt ger jag bara upp, det är därför jag slutade på piano.

”

Unga med diagnos (äldre deltagare)

Personer i denna målgrupp har ofta någon form av NPF-diagnos, ångestproblematik, Borderline eller liknande. Det kan innebära svårigheter med koncentration, sociala sammanhang och/eller att ta initiativ till att prova nya aktiviteter. Det är inte ovanligt att man känner sig tvungen att sluta med en aktivitet på grund av psykiskt mående, och steget att orka börja om eller återvända efter en paus kan upplevas så tungt att man i stället väljer att sluta helt.

Denna målgrupp har därför ett stort behov av trygga miljöer där de kan vara sig själva och känna sig förstådda. Trygghet och förutsägbarhet är viktigt – de behöver ofta i förväg veta hur en aktivitet eller social situation kommer att gå till, för att kunna avgöra om det är en miljö de känner sig bekväma och trygga i.

Observera att denna målgrupp endast utgörs av ett litet underlag i denna undersökningen. Dock har Beyond Research i andra undersökningar med unga möt denna målgrupp, och den samlade kunskapen utgör underlag till målgruppsbeskrivningen ovan.

”

När jag var yngre gick jag på massa grejer, och min mamma hittade allt. Jag vet inte var hon hittar det men hon hittar allt.

Jag har också gått på dans, hiphop och balett här, och sen boxning. Sen har jag också spelat piano, jag har gått på mycket haha! Det är sånt jag gjort tidigare men nu har jag inte lika mycket tid längre, så nu är jag mest för att spela spel och laga mat.

”

Unga påverkningsbara, 5-9 år (yngre icke-deltagare)

Detta är en yngre målgrupp, barn i åldern cirka 5-9 år. Dessa barn präglas av en nyfikenhet och öppenhet att testa nya aktiviteter. Inte sällan går barn i denna ålder på flera olika aktiviteter parallellt, och många testar både olika sporter och kulturaktiviteter så som att spela olika instrument.

Än så länge är barn i denna ålder formbara och har inte utvecklat en identitet kopplat till ett intresse, vilket ofta händer när de blir äldre. Vidare är de så pass unga att de ännu inte är så pass självmedvetna att det är jobbigt och pinsamt att testa nya aktiviteter och vara nybörjare på något.

För att nå denna unga målgrupp är föräldrar och skolan en viktig kanal, då barnen inte alla gånger själva har sociala medier, samt inte själva beslutar hur de vill spendera sin fritid.

Observera att denna målgrupp inte själva återfinns i denna undersökning, utan baseras på de äldre ungdomarnas utsagor kring när de var yngre, samt nyckelpersonernas vittnesmål.

Behov och drivkrafter skiljer sig mellan de olika målgrupperna:

Behov av och drivkrafter till fritidsaktiviteter

Stor variation vad gäller fritidsintressen bland unga i Malmö

Resultaten visar att det inte går att urskilja en enhetlig bild av ungdomars fritid och intressen i Malmö. Både intervjuer med nyckelpersoner som regelbundet möter målgruppen och med ungdomarna själva pekar på en stor variation, vilket till stor del hänger samman med faktorer som socioekonomisk bakgrund, ålder och individuella intressen.

- Gemensamt är dock att nyckelpersonerna lyfter fram att ungdomar uttrycker ett behov att träffas fysiskt, på fysiska mötesplatser

Nyckelpersonerna betonar att det finns en stor variation beroende på var i Malmö man befinner sig, både när det gäller barn och ungas deltagande i organiserade fritidsaktiviteter och vilket utbud som finns

- Enligt nyckelpersonerna deltar barn och ungdomar i socioekonomiskt svagare områden i lägre grad i fritidsaktiviteter samt att utbudet är många gånger mer begränsat

Bland de intervjuade ungdomarna nämns en rad olika saker kopplat till vad de tycker om att göra på fritiden:

- I princip samtliga nämner att hänga med kompisar som sitt främsta fritidsintresse – vad som hittas på varierar, alltifrån att bara "sofa" och hänga runt, till att gå på stan och shoppa, äta, bada, kolla på film, gå på bio etc.
- Flera nämner intresse så som gaming, TV-spel och mobilspel – ett flertal nämner också att bara scrolla på mobilen är ett intresse, men något som inte känns som meningsfullt
- Flera har fysiska intressen så som fotboll, volleyboll, skateboard, dans, MMA, löpning, gym etc. Här nämns både organiserad träning och egen träning.
- Ett flertal beskriver olika typer av kreativa intressen och flera spelar olika typer av instrument, sång, teater, spelar i band, musikproduktion, skriver poesi etc.
- Utöver detta nämns intressen så som matlagning, läsning, stickning och broderi

Det är så himla mycket och olika och polariserat. Det finns inte en punkgrupp, en hiphopgrupp och en Spice Girls-grupp. Det är 10 000 olika intressen. Men det som vi kan se som de har gemensamt är ju att de vill träffas fysiskt. Det är ett jättestort behov och vi märker verkligen det i och med att vi är en fysisk mötesplats. – Nyckelperson

Jag tänker att det beror väldigt mycket på vilket område man är i. Utifrån min erfarenhet från vår verksamhet med olika upptagningsområden, så ser det ju väldigt olika ut. På vissa ställen där vi verkar deltar barnen i högre utsträckning i fritidsaktiviteter och i vissa områden där vi är, till exempel i Rosengård där barnfattigdomen är som högst i Sverige, så deltar de ju i lägre utsträckning. Och om de deltar så är det framförallt aktiviteter som har lägre kostnad typ fotboll eller också saker som man kanske inte definierar som en fritidssysselsättning men man kanske ändå gillar, som att spela in TikTok-danser. Så det bygger väldigt mycket på vilket område det är men det påverkar också åldersmässigt, vilken typ av fritidssysselsättning man vill ha. – Nyckelperson

Hänga med vänner. På sommaren kan man bada men annars bara gå runt snacka, sitta någonstans och äta. – Grupp 1

Handla på second hand, äta, shoppa, sitta i parker, picknik, umgås. Eller om man är hemma, kolla film laga mat. – Grupp 2

Det finns de som säger att det inte finns aktiviteter i Malmö men de har inte koll på Malmös föreningsliv. Det finns gott om aktiviteter och Malmö stad skulle jag säga har varit i framkant när det gäller de delarna. – Nyckelperson

Det finns ju det vanliga i fotboll och idrott och musik, det som Kulturskolan har en stor del av. Och där ser vi en stor skillnad också mellan kulturutövare som kommer från familjer som har den typen av kultur redan i hemmet medans andra där det kanske det är mer fokus på idrott. Och sen så har vi Fryshuset och en organisation som heter Hela Malmö som vi jobbar väldigt tätt med också. Det är både en fritidsgård men mer ett aktivitetscenter kan man säga. – Nyckelperson

Jag tror att det är viktigt att när man pratar om Malmö i sin helhet så finns det något för alla. Och det finns något gratis för alla. Men beroende på vilken stadsdel du bor i så är utbudet inte lika stort. – Nyckelperson

Det finns inget att göra, folk försöker få saker att hända men det finns inget att göra. – Grupp 1

När man var liten fanns det mycket men för ungdomar finns det inte mycket. – Grupp 1

Stort utbud av saker att göra på fritiden i Malmö

Både de intervjuade nyckelpersonerna och majoriteten av de intervjuade ungdomarna uppger att det finns mycket att göra i Malmö, särskilt när det gäller kostnadsfria alternativ, och att staden är inkluderande. De anser att Malmö har ett rikt och bra utbud av fria aktiviteter och Malmö storlek lyfts fram som positivt, att allt är nära.

- Även om nyckelpersonerna menar att Malmö är i framkant vad gäller aktiviteter för unga så menar de att utbudet skiljer sig mellan stadsdelar i Malmö
- Aktörer som nämns kopplat till fritid och aktiviteter är bland annat Hela Malmö, Malmö Stad, Fryshuset, Kulturskolan och Arena 305

Denna uppfattning delas dock inte av alla ungdomar utan flera av de intervjuade killarna från Malmös ytterområden menar det inte finns något att göra i Malmö

- Observera att nyckelpersonerna betonar att unga i hög grad tenderar att hålla sig i det område där man är uppvuxen samt att utbudet ofta är lägre i Malmös ytterområden, vilket kan påverka målgruppens uppfattning av utbudet

”

Jag tänker att om man jämför med andra städer så har Malmö ett väldigt rikt utbud, ett väldigt bra kostnadsfritt utbud. Det finns ju väldigt mycket som erbjuds. Det som är intressant dock att kolla på där är ju hur tillgängliga de aktiviteterna är, så det spelar kanske mindre roll att det erbjuds en mängd aktiviteter vid Ribban eller inne i stan om man inte har möjlighet att ta sig dit. Men utbudet finns. Även ett hyfsat rikt föreningsliv. Men det är också baserat på vilket område man bor i, och en kostnadsfråga.

Nyckelperson

”

Fritiden fyller viktig funktion att komma bort från skolans krav – tid för återhämtning, socialt umgänge och utveckling

Skolan upplevs ofta som både prestationskrävande och tidskrävande, vilket gör fritiden till en viktig arena för återhämtning, vila, socialt umgänge och personlig utveckling. De intervjuade ungdomarna betonar betydelsen av att kunna koppla av och ägna sig åt aktiviteter som de upplever som roliga och mindre betungande än skolarbetet. Att få umgås med vänner framhålls som det allra viktigaste inslaget i fritiden.

- Aktiviteter som att scrolla på telefonen eller sova på dagtid betraktas inte som meningsfulla sätt att tillbringa sin lediga tid.

Nyckelpersonerna framhåller att schemalagda aktiviteter har en stor potential att bidra till rutin, trygghet och gemenskap i ungas liv. Vidare beskrivs ungdomar ofta trivas i miljöer och sammanhang där engagerade vuxna har satt en ram och har en "övergripande kontroll" men där de ändå känner sig fria, kan vara sig själva och umgås med vänner.

- Nyckelpersonerna uppger att målgruppen unga i Malmö är mycket diversifierad kopplat till önskemål kring hur de vill spendera sin fritid men uppger att efterfrågan att ses fysiskt/fysiska mötesplatser är ett genomgående önskemål

Ja det är viktigt, när man är i skolan måste man fokusera och plugga och på fritiden är det viktigt att tänka på annat så man kan vila upp sig. – Grupp 1

Fritiden för mig är en del av min utveckling, om jag bara sitter på mobilen utvecklas jag inte men om jag springer typ så utvecklas min hälsa. – Grupp 1

För jag blir jätteglad när jag har kompisar runtomkring mig, man behöver inte ens prata bara de är där med en. – Grupp 2

Jag håller med, det är inte mycket mening med att bara scrolla. – Grupp 1

Jag tror på att vi och andra organisationer jobbar för att skapa ytor där ungdomarna kan aktivera sig och där de kan träffas. Jag tror det är det det handlar om, att skapa ett ramverk för dem där vuxna ändå har någon form av övergripande kontroll men där de kan vara sig själva och vara med sig själva utan vuxna så stor del som det går. Och det är väl universellt. – Nyckelperson

Ålder avgörande faktor kopplat till vad ungdomar föredrar att göra på fritiden

Åldern spelar en betydande roll för ungdomars val av och deltagande i fritidsaktiviteter, vilket framgår både från ungdomarna själva och från nyckelpersonernas resonemang. Flera av de intervjuade ungdomarna beskriver en tydlig förändring i fritidsvanor i takt med att de blir äldre.

- Flera beskriver sig ha testat många olika typer av fritidsaktiviteter som yngre, fastnat för någon eller några, för att inte sällan tappa intresset och/eller inte hinna på grund av ökade krav i skolan och därför sluta
- En återkommande synpunkt bland de intervjuade ungdomarna är att det finns betydligt fler aktiviteter för barn upp till cirka 12-13 år, och att utbudet minskar när man blir äldre

Denna bild bekräftas av de intervjuade nyckelpersoner som beskriver hur ett tydligt skifte sker kring 13-14 års ålder där nya typer av önskemål kring hur fritiden önskas spenderas uppkommer

- Upp till ca 12 års ålder är aktivitetens innehåll mindre viktigt, utan det viktiga är att det är någon form av planerad aktivitet med engagerade ledare som drar. Därefter blir det svårare att aktivera ungdomar och ofta efterfrågas friare aktiviteter och platser att vara på och det blir mer intressestyrt.

I tvåan började jag med spela blockflöjt, det gjorde ju typ alla, och sen i 3an gick jag vidare till att spela drag, sen i femman bytte jag det till tvärflöjt som jag fortfarande går på. Började på teater men sen slutade jag för jag hann inte med gymnasiet. Gått på ridning sen jag var ung men var tvungen att sluta för att jag inte hann med skolan, var konfirmationsledare och slutade för hann inte med skolan. Men jag går på ett dans och musikalgymnasium, så jag har fått tillbaka dansen. – Grupp 2

Det som vi har identifierat som en brytpunkt när de blir ungdomar, det blir väldigt tydligt från 13 till 14 år. En 13- och 14-åring kan typ inte umgås fastän de är så nära i åldern. – Nyckelperson

Många tappar engagemanget när de är 13, 14, 15 år. Det här finns det rapporter på. – Nyckelperson

Bland de äldre vill man ha mycket friare, mer häng. Mer bara en plats att vara på. Att det brukar vara det man uttrycker. Och de yngre vill definitivt ha lite mer nischade aktiviteter. Utflykter, hitta på specifika saker, inte lika mycket häng. – Nyckelperson

”

Jag brukar säga att upp till 12 år så spelar det ingen roll vad man gör, utan det handlar om den ledaren som de etablerar en relation med och det har visat sig tydligt i våra aktiviteter som vi driver. Vi har inget speciellt, det är ingen 'rocket science'. Utan det är lite pyssel, lite papper, lite pennor och en nedsliten lokal men ledarna får ju själva lokalen att bli levande, de får barnen att känna sig bekväma och trygga. Sen över 12 år så börjar det se lite annorlunda ut, för då börjar man mogna lite, man börjar få något slags konsekvenstänk, man kan tänka i flera omgångar, och då blir intresset för det man gillar aktuellt.

Nyckelperson

”

Hög tröskel att testa nya aktiviteter när man blir lite äldre – kompisar viktig inkörsport

Resultatet tyder på att tröskeln att testa nya aktiviteter för ungdomar är hög och flera av de intervjuade ungdomarna uppger att de inte har testat ett ny fritidsaktivitet de senaste åren. Flera upplever det som pinsamt, läskigt eller jobbigt att vara nybörjare eller sämre än andra, särskilt när man är lite äldre, eller att man inte har tålamod att lära sig något nytt, och därför avstår de från att testa nya saker.

- Flera menar att nivån på gruppen är avgörande; om det är för enkelt eller för svårt i förhållande till ens egen förmåga, finns risken att man tappar intresset och slutar och/eller inte ens testat en ny aktivitet
- Även förekomsten av yngre barn på en aktivitet kan avskräcka de lite äldre ungdomarna att delta

Med åldern så minskar öppenheten för nya aktiviteter, och redan etablerade intressen styr fritiden. Flera ungdomar menar att ha kompisar med sig är en trygghet för att testa något nytt, besöka en ny fritidsgård etc.

Det är svårt att lära sig något nytt, att komma igång och börja och vara dålig i början och fortsätta. Det är svårt att dedikera tid. – Grupp 2

Jag tycker mest att om jag skulle gå någonstans, typ utomhus och det är folk där och jag är total nybörjare. Då kan jag typ skämma ut mig framför andra. Det är väl typ mest det jag är rädd över. – Grupp 4

Jag tror för mig är det viktigare att man hade en kompis att gå med när man var yngre men nu är det mer aktiviteten som är en drivande faktor. – Grupp 2

Det är klart man kan börja något nytt men jag tror jag har svårt för jag tror inte jag kommer pilla något nytt helt ärligt. Jag har en skateboard som står i mitt rum som jag inte använder men jag vet inte. Jag kommer aldrig vilja stå på den igen fast jag vill samtidigt. – Triad

Man vill känna att man gör framsteg, och det är individuellt. Vissa hänger inte med och är man längre fram måste man vänta hela tiden. Så det med lärandet, att det går att ta in olika nivåer. – Grupp 2

Sociala medier och från kompisar – primära informationskällorna till aktiviteter i Malmö

Ungdomarna beskriver att de får information om saker att göra i Malmö från en rad olika källor, men sociala medier, specifikt TikTok och Instagram, uppges vara den primära källan

- Ungdomarna beskriver hur de både nås av reklam som informerar, samt från vänner/bekanta som sett något på sociala medier som de tipsar vidare om

Vidare beskrivs vänner vara en viktig källa för att få information om vad som händer i Malmö och detta bekräftas även av de intervjuade nyckelpersonerna som beskriver att information om deras verksamhet och aktiviteter ofta sprids via word of mouth

Vissa beskriver även hur deras föräldrar berättar och tipsar dem om aktiviteter och saker att göra i Malmö, samt att de kan få information från skolan

- Nyckelpersoner beskriver hur föräldrar är en viktig kanal, i synnerhet för att nå yngre barn som inte själva har telefoner

Nyckelpersonerna beskriver också hur de ofta använder sig utav kanaler som har etablerad kontakt med ungdomar, exempelvis Fryshuset, Hela Malmö, Ungdomens Hus, skolor etc.

Man brukar se det på sociala medier när man scrollar, på lördag vid denna tiden finns detta och detta, så står det en text och en länk så man kan gå in och kolla också. – Grupp 2

Antingen är det reklam, att det är något som händer eller så är det folk som säger till mig eller så lägger de upp på sin egen story och skriver typ "detta händer här kom hit". – Grupp 3

Man hör från en vän som hört från någon annan, men jag har inte kommit förbi någon marketing. – Grupp 3

Mycket genom mina föräldrar. Min mamma främst. Hon är bra på att informera. – Grupp 4

Först och främst Instagram och TikTok. Sen från mun till mun, och vi har etablerat en struktur där vi tar emot unga sommarpraktikanter. Av de unga som har praktik vet vi att om vi tar emot 50 så kommer vi hitta kanske fem personer som är engagerade, som är drivna, som vill engagera sig och på så sätt har vi alltid ett flöde av ungdomar som engagerar sig i föreningen. – Nyckelperson

Jag skulle nog säga att väldigt mycket förmedlas via sociala medier av olika aktörer. Och det är även där som målgrupperna vänder sig när de har frågor. Sen så våra deltagare som vi har mycket kontakt med som är i våra WhatsApp-grupper och går på skolan, de har ju en direkt kanal. – Nyckelperson

”

Vi använder jättemycket andra aktörer och deras kanaler för att sprida. Vi har ju våra kanaler, och där är det ju klassisk marknadsföring på busshållplatser och Facebook och Instagram och så. Där träffar vi en liten målgrupp. Men ett exempel nu efter isbanan och efter den här festivalen så fick vi 7000 fler ungdomar som följde oss. Så nu har vi fått en ganska bra spridning bland dem. Men annars går vi mycket via ungdomshusen, Hela Malmö och Fryshuset och skolor, såklart. Just Folkets park har ganska lyxigt, som ligger mitt i stan. Det är jättelätt, så vad vi än gör så kommer det folk till oss. Men om vi verkligen vill rikta oss som när vi gjort ungdomssatsningar, då går vi via ungdomsgrupper och skolor och sen att de som jobbar med oss sprider ordet också.

Nyckelperson

”

Farhågor och hinder kopplat till fritidsaktiviteter

Hinder

EKONOMISKA

- FÖR DYRT MED AVGIFTSBELAGDA AKTIVITETER
- KOSTSAM UTRUSTNING
- TILLKOMMANDE KOSTNADER SÅ SOM RESOR, MAT EFTER TRÄNING ETC.

PRAKTISKA

- TIDSBRIST
- GEOGRAFISKT AVSTÅND OCH BRIST PÅ MÖJLIGHET ATT TA SIG TILL AKTIVITETEN
- FÖRÄLDRAENGAGEMANG - BÅDE KOPPLAT TILL UPPMUNTRAN ATT PÅBÖRJA/BESÖKA AKTIVITET MEN ÄVEN SKJUTSMÖJLIGHETER
- SPRÅKMÄSSIGA BARRIÄRER
- TEKNISKA HINDER, EX. ENDAST DIGITALA ANMÄLNINGSMÖJLIGHETER
- OKUNSKAP OM UTBUD

KULTURELLA

- AVSAKNAD AV NATURLIG INKÖRSPORT VIA EX. FÖRÄLDRAR
- BRISTANDE RÖRLIGHET I MALMÖ GENERELLT - MÅNGA RÖR SIG PRIMÄRT I "SITT" OMRÅDE
- EJ UPPVUXEN MED STARK FÖRENINGSKULTUR, SVAGARE FÖRÄLDRAENGAGEMANG
- KULTURELLA FÖRVÄNTNINGAR OCH BEGRÄNSNINGAR UTIFRÅN KÖN

SOCIALA/ MENTALA

- AVSAKNAD AV VÄNNER
- MÅNGA GÖR DET DE REDAN KÄNNER TILL
- AVSAKNAD AV IDENTIFIKATION TILL NYA AKTIVITER "JAG ÄR INTE EN PERSON SOM..."
- RÄDSLOR ATT KÄNNA SIG DÅLIG/OBEKVÄM/PINSAM
- OVILJA TILL FÖRÄNDRING ELLER ATT TESTA NYA SAKER GENERELLT
- TRYGGHETSASPEKTER (EXTRA VIKTIGT NPF)
- BRIST PÅ INTRESSE/INTESSE SVALNAR

Ekonomiska hinder beskrivs vara centrala

Både ungdomarna själva och de intervjuade nyckelpersonerna beskriver en rad hinder för unga att delta i och/eller testa nya aktiviteter, där både ungdomar och nyckelpersonerna beskriver ekonomiska hinder som centrala – organiserade fritidsaktiviteter får inte kosta för mycket och evenemang för unga skall helst vara kostnadsfria

- Ofta medför det kostnader utöver själva aktiviteten i sig, så som kläder, utrustning transport och "efter-träning-mat" vilket utgör hinder
- Instrument nämns som särskilt dyra bland de ungdomar som spelar instrument

Nyckelpersoner lyfter problem med relativ fattigdom och att det utgör en stor utmaning för Sverige idag

En nyckelperson beskriver hur kostnadsfrihet utgör en utmaning även för arrangörer, då det är svårt att finansiera aktiviteter för ungdomar utan kommunala medel eller bidrag, eftersom ungdomar sällan kan betala höga inträdesavgifter eller köpa dyra varor, mat, dryck etc. på plats.

Ekonomiskt kan det ju vara saker som kostar, alltså inträde. Malmöfestival har jättemycket besökare, ungdomar, för det är gratis, precis som alla våra aktiviteter, eller allt inom Malmö stad är ju i regel gratis. Men det är ju ett jättestort hinder. De har inga pengar. Vilket också gör att det görs inte så mycket för ungdomar för att folk vet att det ger inga pengar. Det är en jättedålig affär. Det är svårt för arrangörer att satsa på ungdomspubliken. Det är väldigt beroende av kommunala medel och bidrag och så vidare. Du kan inte ta inträde och du kan inte tro att de ska handla mat eller alkohol som är den största inkomstkällan för en nöjesaktör. Så det är en utmaning. Men vi gör det gratis och då kommer de. – Nyckelperson

En självklar faktor här är ju den ekonomiska delen, att delta i fritidsaktiviteter handlar inte bara om medlemskap. Det handlar om kläder. Det handlar om att kunna ta sig till olika ställen. Det handlar också om att efter träningen går jag ut med mina vänner och käkar en kebabrulle. Alla har inte de pengarna. Det är också nånting vi behöver tydliggöra. Det finns rapporter som visar på relativ fattigdom här i Sverige. Det kan vi absolut inte blunda för. – Nyckelperson

Generellt sett så är det ju låga trösklar, alltså att det är kostnadsfritt. Och sen så handlar det ju om att man pratar med målgrupper man vill nå. – Nyckelperson

Det är väl lite såhär om man är student och har ett extrajobb, det får kosta men vissa saker går bort om det är för dyrt. – Nyckelperson

Tidsbrist och nya prioriteringar när ungdomarna blir äldre utgör ett stort hinder

Att skolan blir mer krävande och upptar mer tid i högstadiet uppger flera av de intervjuade vara den främsta anledningen till att många väljer att sluta i fritidsaktiviteter när de kommer upp i 14-15 års åldern.

- Vissa beskriver också att det är svårt att hinna till den planerade aktiviteten efter skolan och vissa menar att de därför föredrar att till exempel träna på gym som är mer flexibelt och kan göras på en tid som passar för en själv

För de som går i någon sport uppges också nivån öka, med fler träningar och matcher per vecka – den ökade seriositeten beskrivs av vissa göra att det inte blir lika roligt

- När en aktivitet går från att vara lustfylld och istället bli mer kravfylld ökar risken att unga slutar, då lust/att det är roligt är en viktig faktor för att hålla kvar ungdomar när de blir äldre

Nyckelpersoner bekräftar en liknande bild, att det är svårt engagera något äldre ungdomar då de många gånger får nya prioriteringar när de börjar högstadiet, både kopplat till en mer krävande skolgång, men även sociala aspekter där kompisar blir ännu viktigare och intresset för tjejer/killar ökar

Det blir ju svårt med skolan, det matchar inte, jag höll på en en sport i 11 år och man tävlar då matchar det inte med skolan det går inte ihop om man ska ha träningar 6 gånger i veckan. – Grupp 2

Det är mycket i skolan och när man bli äldre är det inte lika kul, inte lika många matcher det är mer press så man får inte spela lika mycket. Det är mindre matcher för det finns bara en serie och när man var mindre kunde man spela i flera serier och man kunde spela flera positioner, sen blir det mer seriöst och inte lika kul. – Grupp 1

Ja, det blir mer läxor och sen så, när man blir lite äldre så hänger man ju mer med kompisar också, så det blir ju då att man har mindre tid för, ja, det mesta egentligen. – Grupp 4

Det jag sa är mer kopplat till barn upp till 12 år. Det är faktiskt svårt att engagera personer äldre än 13, då kommer nya prioriteringar. Det är i den åldern man börjar kanske prata med tjejer och killar och många stora val som man behöver göra inför gymnasiet exempelvis, de delarna. – Nyckelperson

Det ligger mycket i skolan men också när man är äldre, prioriteringar ändras, man kanske hellre vill på fest eller dra iväg med ens kompisar, då blir det ibland sporten som ett hinder och då missar man mycket. Det är nog en kombo av mycket som händer i ens liv som blir mer intressant. – Grupp 2

Starkare identitet och ökad vikt av omgivningens/vänner inflytande i tonåren

Resultatet tyder på att det finns betydande trösklar att pröva nya aktiviteter när de når tonåren – de intervjuade ungdomarna beskriver hur de gärna gör det som de känner till och på platser de känner sig hemma.

- Flera av de intervjuade ungdomarna uttrycker en motvilja mot att pröva nya aktiviteter, bland annat på grund av en ovilja att känna sig osäkra eller misslyckas, vilket tyder på höga trösklar mot nya sammanhang
- Vidare framhåller nyckelpersonerna att föräldrars intressen och etablerade vanor kan utöva ett betydande inflytande över vilka aktiviteter ungdomar väljer att engagera sig i, både utifrån vilken aktivitet man börjar i, men också kopplat till att fortsätta i en aktivitet, då en förälders engagemang i form av pepp och uppmuntran att fortsätta om/när motivationen sviktar

Även nyckelpersonerna lyfter fram att det blir mer utmanande att engagera barn i aktiviteter när de når tonåren. De betonar också vännernas starka inflytande – sannolikheten att delta ökar markant om en eller flera vänner redan är med.

Resultaten indikerar att identitetsskapandet under tonåren har en central betydelse för ungdomars engagemang i fritidsaktiviteter. I takt med att unga reflekterar över vem de är och hur de vill bli uppfattade påverkas även deras benägenhet att pröva nya aktiviteter. En återkommande barriär är upplevelsen av att en viss aktivitet inte stämmer överens med den egna självbilden – ”Jag är inte en person som...”. När en aktivitet uppfattas ligga utanför den man är, eller vill vara, eller är förknippad med miljöer där man inte känner sig hemma eller tror sig passa in, minskar sannolikheten för deltagande. Detta kan i sin tur begränsa möjligheten att utveckla nya intressen och erfarenheter.

Det finns många mentala barriärer i Malmö, det är väldigt uppdelat på en liten yta. Så att ta sig just till en ny typ av atmosfär kan vara ett stort motstånd. Och det vet vi, att folk rör inte sig utanför sina områdesgränser i regel. – Nyckelperson

Utmaningen är egentligen samma som i alla områden, att man håller sig där man växer upp. Och du gör det du känner till, och du gör det dina föräldrar känner till. Så har du en flöjtspelande pappa så är chansen ganska stor att du tycker att det är ett naturligt steg. Har du ett fotbollsspelande syskon så är chansen rätt stor att du också börjar spela fotboll. Men du rör ju dig, återigen precis som vi gör, i dina klickar. Och därför så var ju skolan en stor del, att de blandar så mycket som möjligt. Då blandas det ju automatiskt. – Nyckelperson

Det görs det extremt många satsningar. Man har ambitionen att förbättra detta genom olika projekt och satsningar. Men det är inte alltid det når fram till rätt personer. Jag skulle säga att de praktiska hindren är att är man i åldern mellan 13-19 så är självförtroendet kanske inte på topp. Man är i den fasen där man försöker hitta sin identitet. Så det finns yttre faktorer som påverkar. Det vill säga, vilka är mina vänner? Har jag tre vänner som spelar fotboll? Med störst sannolikhet kommer jag göra det. Men har jag tre vänner som inte gör det, ja då kommer nog inte jag heller spela. – Nyckelperson

Man vill inte testa något nytt, om ens vänner är där så testar man på. Större chans att man testar om ens vänner gör det. – Triad

”

Instrument är inte vår grej. Om de gör fotbollsturneringar och sånt, då skulle vi gå dit. Om de har det regelbundet, så lär man också känna nya kompisar.

Kille, 14 år

”

Bristande tillgänglighet på olika sätt beskrivs skapa hinder

Tillgängligt beskrivs vara en avgörande faktor för att engagera ungdomar utifrån flera aspekter:

- **Geografisk tillgänglighet:** Var aktiviteterna finns och hur lätt det är att ta sig dit är en kritisk faktor – aktiviteter som ligger för långt bort minskar sannolikheten att ungdomar deltar
- **Avsaknad av aktiviteter i det omedelbara närområdet:** Ungdomar tenderar att hålla sig inom sina egna områden och sällan rör sig till andra stadsdelar för aktiviteter, även om avstånden är små, varför vart aktiviteter anordnas spelar stor roll beroende på vilken målgrupp som önskas engageras
- **För höga kostnader** – aktiviteter som kostar minskar tillgängligheten
- **Känsla av bristande tillgänglighet till en viss typ av "rum" eller miljö** – att inte känna att man passar in/hör hemma i en viss typ av miljö kan skapa barriär
- **Bristande tillgänglighet för personer med olika typer av funktionsnedsättningar**
- **Begränsad tillgänglighet kopplat till information** – att inte känna till och/eller nås av information om aktiviteter

Ja, jag gick på teater i Limhamn och jag cyklade dit och det var för långt så tillslut slutade jag. – Grupp 2

Sen har vi ju såklart rena funktionshinder. Rena funktionshinder som en barriär som vi jobbar med jättehårt. Att alla ska kunna delta både med intellektuellt funktionshinder eller nedsättning och fysiska. – Nyckelperson

Dels så tänker jag att vissa platser kan ju ha med sig fördomar om vem som får lov att vistas i den typen av rum till exempel. Nu ska jag inte ta Kulturskolan som exempel, men till exempel jag går inte på opera. Jag vet inte hur man beter sig på operan, så jag skulle aldrig gå dit även om man får en fribiljett till exempel. Det handlar ju också ofta om att man behöver testa saker med till exempel en trygg vuxen eller med en grupp av vänner. Så att man testar tillsammans och sen känns det tryggare att gå dit. – Nyckelperson

Olika typer av diagnoser försvårar och hindrar deltagande i fritidsaktiviteter

Både nyckelpersoner och även vissa av de intervjuade ungdomarna som själva har olika typer av NPF-diagnoser beskriver hinder kopplat till tillgänglighet för personer med fysiska och psykiska funktionshinder

- Att delta i ett nytt sammanhang beskrivs vara mycket krävande och för vissa otänkbart i depressiva skov och/eller på grund av ångestproblematik
- En person uttrycker att diagnosen bidrar till en benägenhet att snabbt avbryta aktiviteter om inlärningsprocessen inte går fort nog

I synnerhet en av nyckelpersoner framhåller vikten av att arbeta tillgänglighetsanpassat för personer med fysiska och psykiska funktionshinder och att det krävs aktivt arbete för att motverka att personer med olika former av funktionshinder inte vill eller kan delta i arrangemang

För mig är det min diagnoser. Om jag inte lär mig snabbt ger jag bara upp, det är därför jag slutade på piano. – Grupp 2

Jag vågar inte gå själv på grund av mina diagnoser, men jag älskar att vara själv så det blir en clash för mina föräldrar vill inte att jag ska vara själv i skogen. – Grupp 2

Jag är bipolär och min energi skiftar och har jag mycket energi så vågar jag och är väldigt pratig och kan lära känna nya människor men är jag deprimerad vågar jag inte och orkar inte, så det har med energin att göra. – Grupp 2

Skillnader i föräldraengagemang kopplat till kultur och socioekonomiska villkor kan utgöra hinder

Nyckelpersonerna beskriver att föräldraengagemang skiljer sig mycket mellan familjer med olika kulturell bakgrund. Ungdomar vars föräldrar är uppvuxna i Sverige har ofta föräldrar som i högre grad engagerar sig i barnens fritidsaktiviteter, till exempel genom att skjutsa, hämta och lämna, eller ställa upp som tränare.

- Denna typ av föreningsdriven kultur lyfts fram som något typiskt svenskt och något som många föräldrar från andra delar av världen inte har med sig från sin uppväxt. Enligt flera nyckelpersoner är det därför mindre vanligt i dessa familjer att exempelvis följa med på träningar, matcher eller andra aktiviteter.
- Vidare beskriver nyckelpersonerna att familjer som bor i socioekonomisk svagare områden i högre grad arbetar inom mer fysiskt krävande yrken, med obekväma arbetstider etc. vilket kan bidra till att man inte har tid/ork/möjlighet att delta i sina barns fritidsaktiviteter

Resultatet tyder även på att det kan finnas olika kulturella förväntningar kopplat till kön och/eller var man har i syskonskaran som kan påverka ungas möjlighet att delta i fritidsaktiviteter

- Att tjejer inte tillåts delta i vissa typer av aktiviteter på grund av förväntningar och normer, och/eller att äldre syskon förväntas ta större ansvar hemma, ta hand om yngre syskon etc.
- Observera resultatet i denna undersökning tyder på att denna typ av tendenser finns, men underlaget utgörs av endast någon enstaka personer. Dock har Beyond Research mött målgruppen unga som lever i hederskontext i andra undersökningar, och den samlade kunskapen visar på att denna typ av hinder finns hos målgruppen.

Vidare beskriver nyckelpersonerna att språkmässiga barriärer kan utgöra ett stort hinder – att inte kunna ta sig information på det egna modersmålet och/eller att kunna prata med vuxna/ledare på aktiviteten i fråga är en utmaning

- Även utmaningar kopplat till enbart digitala anmälningssätt beskrivs kunna utgöra hinder

Många har inte det här traditionella föreningslivet, det var inte en del av min uppväxt heller. Eller inte bara min uppväxt, utan hela mitt liv. Vi ser också tydligt att folk som är engagerade i föreningslivet när de är unga kommer engagera sig när de är 60, 70, 80 år. Det blir en del av ens identitet. Så jag tror att när man kommer från andra länder är det där inte lika självklart. – Nyckelperson

På kulturskolan möter jag många vårdnadshavare som hämtar och lämnar sina barn. Och de flesta vårdnadshavarna i de områdena vi verkar har ju inte alls det att de kanske kör barn till träningar, hämtar och lämnar på samma sätt. För att en viktig del är ju också att den föreningsdrivna kulturen som finns i Sverige finns ju inte i till exempel Mellanöstern. Så det är ju ingenting man kanske har med sig som tradition. – Nyckelperson

Jag skulle nog säga att det hänger kvar. Beroende på vilket område, vad det är för kultur och så där så skulle jag säga att det följer med ganska länge. I alla fall när det rör flickor, vad man får lov att göra och kanske inte vad man får lov att göra, men också vad som förväntas av en. Förväntningar kanske att passa syskon försvinner inte för att man blir äldre. Eller förväntningarna på vad man har för fritidssysselsättning eller vilka områden eller vart man får gå förändras inte riktigt heller. – Nyckelperson

Dans gillade jag väldigt mycket, och min mamma brukade dansa och gillade det, men min pappa hatade dans så jag fick sluta på honom. Mina föräldrar är skilda och det var han som var min vårdnadshavare tyckte att dans för tjejer inte var okej av religiösa skäl, dock är jag inte religiös så, men så tyckte han jag borde sluta. – Grupp 3

”

Sen skulle jag säga en annan praktisk utmaning är föräldrarnas engagemang. Det handlar ju om också att om jag engagerar mig som förälder, och här finns det en tydlig skillnad mellan personer med utländsk bakgrund och personer med svenskt påbrå. Jag minns ju själv när jag var yngre att när vi stack till Lomma exempelvis eller andra städer. Då var ju alla föräldrarna med. De kollade ju på sina barn. Och det här är också en aspekt som föräldrarna gör. Nu är de involverade och engagerade i sina barns fritidsaktiviteter, det gör att de också kan ställa krav och försöka övertyga om att ”nej, sluta inte, det här är ju bra för dig, fortsätt vara aktiv i den här klubben”, som exempel.

Nyckelperson

”

Bilden av Kulturskolan idag

Kulturskolan är en välkänd och uppskattad institution för de som känner till den

Välkänd och uppskattad bland de som känner till Kulturskolan – en institution bland en nischad målgrupp

- Befintliga deltagare och nyckelpersoner har en god kännedom om Kulturskolan som beskrivs som en naturlig mötesplats för kultur där man kan spela instrument, sjunga, dansa, spela teater och måla m.m.
- Verksamheten ses som en möjlighet till personlig utveckling och fördjupning inom kulturella intressen

Aktiva deltagare har en mycket positiv bild av Kulturskolan och en god kunskap om utbudet och aktiviteterna

- Befintliga deltagare beskriver Kulturskolan mycket positivt, särskilt personalen som beskrivs som duktiga, engagerade och skapande av en trygg plats utan press för prestation/betyg
- För många sker det första mötet via skolan, exempelvis genom tvåornas kör eller studiebesök i låg- och mellanstadiet, men även genom vänner och familj som redan är engagerade i kulturlivet i Malmö
- Flera aktiva deltagare beskriver att de upplever utbudet på Kulturskolan som brett och som att det mesta finns och framhåller specifikt "Sessions" som något mycket uppskattat
- Några ungdomar nämner också priset som positivt – att det är inte kostar mycket att vara medlem och att priset annars kan vara ett stort hinder för många andra aktiviteter

Man kan rita, man kan dansa, man kan spela instrument, man kan spela teater och musikal, allt sånt. Det är väl liksom en väldigt mångsidig byggnad med många bra lärare, många väldigt bra kurser. – Grupp 2

Jag har väldigt bra lärare som var helt otrolig, men hon slutade sen. Hon var en cool person och jag var inspirerad av henne och hon fick oss att testa saker som jag aldrig skulle testa, hon fick och att testa clownteknik och det var bland det roligaste jag testat i mitt liv, hon var utanför boxen och ville att vi skulle testa mycket. – Grupp 3

Det som är bäst med kulturskolan är våra lärare. De är villiga att lära ut utan trycket av skolan och betyg, här är det lära ut utan att pressa för bättre liksom, man kan gå här utan att ha ett prov, att ha kul. – Grupp 2

Alltså, folk som har barn i den åldern, som jag känner, så det är en institution, folk vet det. Men återigen, jag har bara kompisar som är i den sfären. Så för dem är det ganska naturligt. Ungarna ska till kulturskolan för att lära sig något instrument eller teater.. Och det är jättestort. De har ju körverksamhet som är enorm också. Där har vi av med skolor. – Nyckelperson

”

Att det finns mycket alternativ. Det mesta finns, kanske inte allt, men många olika aktiviteter finns och det är inte lika dyrt som ett privat ställe. Det kostar 300 kr för en termin. När jag gick här hade de bra lärare, de var jättesnälla.

Grupp 3

”

Medan kännedomen är starkt begränsad hos icke deltagare – i synnerhet från ytterområden

Icke-deltagare, det vill säga ungdomar som inte själva är aktiva i Kulturskolan, har ofta en begränsad eller ingen kännedom om verksamheten

- När de känner till Kulturskolan associeras det främst med aktiviteter för yngre barn, exempelvis i förskoleålder eller låg- och mellanstadiet (*observera att denna bild hålls av sommarjobbare som jobbade specifikt med barn*).
- Namn som "tvåans kör" och El Sistema är bekanta, men de flesta saknar en tydlig bild av vad som erbjuds för äldre ungdomar 13+

En del i denna grupp har haft en viss kontakt genom exempelvis "tvåans kör", via vänner eller besök under lågstadiet

- De upplever utbudet som nischat mot "finkultur" för yngre barn, såsom dans, måleri och sång – något de själva inte identifierar sig med

”

Jag känner igen det från tvåans kör, då sjunger man och det är Kulturskolan som har det – Grupp 1

Jag tänker att Kulturskolan mer för barn, från förskola och mellanstadiet och så – Grupp 1

”

Bilden av Kulturskolan skiljer sig åt mellan befintliga elever och de utan tidigare relation till Kulturskolan

Deltagare och nyckelpersonerna ser Kulturskolan som en öppen och mångsidig plats för alla kulturintresserade ungdomar, med bra lärare och ett brett utbud av aktiviteter för att utveckla konstnärliga talanger.

- Typmedlemmen på Kulturskolan beskrivs vara en kulturintresserad tonåring i Malmö eller dess närområde. Kön upplevs spela mindre roll – det centrala är ett starkt intresse för kultur och kreativt skapande, så som att spela instrument, vara med i band, dansa, måla, spela teater eller delta i musikal.
- Enligt de intervjuade nyckelpersonerna kommer typmedlemmen ofta från familjer som redan har ett kulturintresse i hemmet, särskilt inom musik och teater, samt ofta från mer bemedlade familjer

Bland ungdomar som inte deltar i Kulturskolan – särskilt de som bor i ytterområden – är kännedomen om verksamheten ofta låg eller obefintlig. För dem är det svårt att beskriva en typmedlem då kännedomen om Kulturskolan är låg.

- Resultatet tyder på att icke-deltagarna inte identifierar sig med Kulturskolan och dess verksamhet och upplever inte att det är en plats för dem
- Även nyckelpersonerna beskriver hur Kulturskolan kan uppfattas som att det främst är till för "föräldrar som har det gott ställt" och deras barn, snarare än en plats för alla, vilket kan skapa en känsla av att Kulturskolan inte är relevant eller tillgänglig för andra målgrupper
- Vidare beskriver nyckelpersoner hur det centrala läget i Mazettihuset kan upplevas som avlägset för många i ytterområden, där man sällan lämnar sin egen stadsdel.

Alla möjliga, alla som intressen, jag tycker de är ganska coola här. – Grupp 2

Kanske för personer åt det mer kreativa hållet, men det är svårt att sätta alla i en box. Alla som har ett intresse helt enkelt. – Grupp 2

Alla kanske inte är intresserade av musik men de är intresserade av bild och teater. Det är ju inte bara musik, det är flera kreativa aspekter. – Grupp 3

Inga av våra kompisar går till Kulturskolan. De flesta av våra vänner går till fritidsgårdar istället. Jag har ingen aning om vem som går dit. – Grupp 4

Jag skulle säga att det är till för alla, men alla känner inte till det. Det är där problemet ligger. Men om man ska ge en beskrivning av en profil, just nu upplever jag att det är till föräldrar som har det gott ställt. Som vill att sina barn, utöver fysiska aktiviteter, ska jobba med kultur på något sätt. – Nyckelperson

Nyckelpersonerna beskriver Kulturskolan i en positiv förändring utifrån att tilltala och nå ut till fler målgrupper

Nyckelpersonerna beskriver Kulturskolan i förändring mot att nå fler och nya målgrupper genom att bredda innehållet i verksamheten och möta nya målgrupper i ytterområden, en satsning som de beskriver som mycket lyckad

- De lyfter fram att verksamheten traditionellt har haft sin tyngdpunkt inom klassisk musikbildning och klassiska instrument, men att det nu görs aktiva satsningar på att bredda innehållet med inslag som hiphop, DJ-skola, poddproduktion och TV-skapande för att nå nya målgrupper.
- När Kulturskolan aktivt samverkar med lokala aktörer i ytterområdena och erbjuder prova-på-tillfällen på plats, beskrivs upplevelsen mycket positiv och uppskattad av barn och unga

Samtidigt framhåller externa aktörer att Kulturskolan fortfarande saknar en stark lokalförankring i flera delar av staden, vilket gör att många ännu inte känner till verksamheten. Detta beskrivs vara Kulturskolans främsta nackdel, att de inte når ut till hela Malmö utan endast når en nischad målgrupp.

- Nyckelpersonerna nämner specifikt att geografisk position är viktigt för att nå ut till flera ungdomar, då många ungdomar inte rör sig utanför deras egna områden

Jag upplever dem som väldigt aktiva. Jag vet att de har en satsning att bredda sin målgrupp. Att återigen bryta den barriären. Att det inte bara är föräldrar med den typen av intressen som musik framförallt. Det är deras stora del. Så det som vi gör med dem är väldigt riktat för att nå ut bredare, i en ny målgrupp. Det jag har hört är väl att de inte har varit ute så mycket, alltså jobbat så mycket ute aktivt i stan som de känner att de kan. Och det vill de ändra på nu, bland annat med att vara i Folkets park och på andra områden. De är i Holma och andra ytterområden. Visar upp sig. Och försöker också bredda sitt innehåll vet jag. Det har ju varit kanske rätt mycket klassisk musikbildning. Och klassiska instrument. Men nu har de väl, liksom fått in mer hiphop och poetry slams och DJ skola. Göra sin podd och göra tv. Mycket sånt som de ska göra hos oss. Nu i sommar. – Nyckelperson

En svaghet, om man ska kalla det, är att de inte når ut till hela Malmö. Att de inte lyckas bryta de här kulturella barriärerna. Men det är ingenting du gör över en dag heller. Det är ett successivt arbete som de har påbörjat med. Med ganska stora steg också. Bara att de är hos oss är ett jättesteg. - Nyckelperson

”

Nu har vi ju haft en samverkan den här terminen och utifrån barnens upplevelse, så har Kulturskolan varit någorlunda nytt för dem, men det har varit en positiv upplevelse. Jag tänker på det som jag har varit med på också, så är det en positiv upplevelse som jag tror barnen har haft kul på. Att få prova på de här nischade aktiviteterna som de kanske inte vanligtvis hade haft tillgång till.

Nyckelperson

”

”

Åldern bland de andra deltagarna en oro för många

I synnerhet bland de som saknar tidigare relation till Kulturskolan finns en bild av Kulturskolan som en plats för barn, och flera uttrycker en oro att de skulle hamna i sammanhang med yngre barn

- Både bland aktiva deltagare och ungdomar som inte är delaktiga i Kulturskolan, beskrivs vikten att dela upp åldrarna så att äldre ungdomar inte hamnar i samma sammanhang som yngre ungdomar eller barn

Några av de aktiva deltagarna nämner det att Sessions kommer att delas upp i två separata grupper, och att personer 16 år och äldre kommer ha sin egna grupp, vilket nämns som något positivt

Det finns också Sessions, det är mest som en fritidsgård. Det är folk som spelar och så varannan helg är det karaoke och uppspelningar och sånt. Men det har varit från 13-19 år men nu har det alltid varit yngre så nu till hösten kommer de göra två separata grupper, en för 16 år och äldre och en för yngre. En rimlig åldersgrupp är 16 och upp tycker jag.

– Grupp 4

Det [fritidsgårdar] brukar vara mest för barn. Nu känner jag mig äldre även om det fortfarande skulle vara kul. – Grupp 1

”

Sessions prickar rätt i flera aspekter

Sessions besitter många av de aspekter som Kulturskolan behöver för att öka bredden på sin målgrupp

Nyckelpersonerna och flera av ungdomarna pratar positivt om Sessions – beskrivs som en verksamhet som sänker ribban för ungdomar att närma sig och delta i Kulturskolans arrangemang och är en verksamhet som tydligt tagit hänsyn till målgruppens behov

- Delvis så beskrivs det som viktigt att det är gratis men även att det är en öppen verksamhet där ungdomar inte behöver skriva upp sig på en hel termin, utan kan komma och gå som de vill
- Att ungdomar även är delaktiga i skapandet av Sessions – en plats skapad av ungdomar för ungdomar
- Att Sessions är som en fritidsgård och en plats att "hänga" uppskattas, samt att det bjuds på mat och dryck
- En nyckelperson nämner även att tiden för Sessions, lördagskvällar, är uppskattad av ungdomarna

Generellt uppskattas Sessions av nyckelpersonerna då det beskrivs vara en del av Kulturskolans arbete att bredda sig och nå nya målgrupper – ett uttryck för att Kulturskolan öppnat upp sig mer och erbjuder andra typer av verksamheter och ett breddat kulturellt utbud, med aktiviteter som Kulturskolan traditionellt inte erbjudit

Men generellt skulle jag säga att man ser att det är en viktig kulturinstitution, där de också har gjort viktiga förflyttningar och kanske enligt min tolkning då öppnat upp lite. Till exempel med Kulturskolan Session som är baserat på hur ungdomar själva vill ha det, vad som passar med tid och upplägg och det har ju varit väldigt lyckat. Och samma sak med målgruppen som riktar sig till barn och unga med funktionsnedsättning att de har gjort många förflyttningar till de specifika målgrupperna.

– Nyckelperson

Min tolkning av framgången är ju dels att barn och unga har varit delaktiga från start. Bygger relationer. Med Sessions uppfyller de ungdomars önskemål genom att det blir mer den här hängmiljön. Man kan absolut testa instrument. Det är dj, men man kan också typ chilla. – Nyckelperson

Alltså de, på session så, det är klockan, 18-21, att vi får komma dit och hänga på Kulturskolan. Det är gratis snacks, pizza och läsk. Och så får man komma dit och hänga och så har de aktiviteter. Och liveband ibland. Jag har spelat där en gång. – Grupp 4

Ungdomarna får primärt höra talas om Kulturskolan via skolan och/eller föräldrar och vänner

Majoriteten får initialt kännedom om Kulturskolan via de samarbeten som Kulturskolan har med skolor, så som Tvåans kör, studiebesök på skolor etc. och/eller att en föräldrar känner till Kulturskolan och berättar om det för sitt barn

Resultatet tyder på att ungdomarna i relativt låg grad möts av kommunikation/information från Malmö Kulturskola på sociala medier eller andra kanaler, och kan därför inte uttala sig om Kulturskolans innehåll och tonalitet där.

- Endast några av Kulturskolans befintliga elever uppger att de har sett Kulturskolan på sociala medier, och att de till och med varit med att skapat innehåll – något som varit mycket uppskattat

Jag hade hört om det tidigare från min mamma för hon ville att jag skulle börja här men jag var deprimerad och mådde dåligt, men innan jag började jobba här, bilden jag hade var att det skulle vara ett skönt ställe, folk som jobbar med arts är ofta personer som är kreativa najs människor och de har en sån fin vibe och jag hade inte någon dålig känsla, jag var ändå taggad. Jag tänkte mer på människorna som jobbade här och gick här än det fysiska stället. – Grupp 3

Jag är inte säker men det fanns en grupp som kom till min skola och de hette El Fuego. – Grupp 3

Ja vi har haft studiebesök också i typ fyran. Det jag minns är ju när vi själva fick animera stopmotion filmer men det tyckte inte jag var så kul. – Grupp 3

Jag tror det var också då när man kom dit med klassen som jag fick reda på om Kulturskolan. Och sen typ något år senare så började jag på gitarr. – Grupp 4

Användarresa: ungas kultur- och fritidsintressen

Idé och kunskapsinhämtning

Aktörer: föräldrar, vänner, Kulturskolan, andra aktörer som når unga, Sociala Media

Triggers (positiva)

- Föräldrars engagemang → naturlig inkörsport för barn
- Besök i skolor (ex Tvåans kör)
- Öppna aktiviteter ex Sessions
- Via andra aktörer som når unga

Kritiska incidenter

- Föräldrar utan tradition av föreningskultur
- Identitet, självbild "Jag är inte en sån person"
- Rädsla för att vara nybörjare eller sämre än andra → pinsamt.

Beslutsfas

Aktörer: föräldrar, Kulturskolan

Triggers (positiva)

- Föräldrar viktiga kanaler, särskilt för yngre barn
- Information via **TikTok**, **Instagram**
- Vänner (word of mouth).
- Prova-på-tillfällen (viktigt med samma ålder och kunskapsnivå)

Kritiska incidenter

- Brist på kännedom om vad som finns, särskilt i ytterområden.
- Föräldrar saknar information på modersmål,
- Bara digitala anmälningar kan skapa tröskel
- Föreställningar om att Kulturskolan är för små barn eller rika familjer

Etableringsfas

Aktörer: Vänner, lärare/ledare på Kulturskolan

Triggers (positiva)

- Trygga och engagerade vuxna ledare som skapar "vibe" utan prestationspress.
- Social gemenskap – vänner på plats och nya relationer.
- Att få utvecklas och utmanas på rätt nivå.
- Variation/bredd i utbudet

Kritiska incidenter

- Brist på trygghet (för personer med NPF/ångest → svårt att fortsätta).
- Vid upplevelse av att vara på fel nivå (för lätt/svår) ökar risken att sluta.
- Avsaknad av vänner/svårt att etablera nya relationer

Stanna kvar över tid

Aktörer: Vänner, lärare/ledare på Kulturskolan, föräldrar

Triggers (positiva)

- Relationer till ledare/personal över tid skapar trygghet
- Flexibilitet när skola/jobbet tar upp mer tid (tider etc)
- Utvecklingsvägar ex ungdomsledare/sommarjobb etc)
- Delaktighet och medskapande (möjlighet till ungdomsledare).
- Social förankring – vänner som fortsätter

Kritiska incidenter

- Skolans ökade krav som leder till tidsbrist
- För seriöst/kravfyllt gör att vissa tappar det lustfyllda
- Ingen progression eller fel nivå – tappar motivationen
- Vänner hoppar av ökar benägenheten att sluta själv
- Identitetsskifte – "jag är inte en sån längre"

Optimala kulturverksamheten för unga i framtiden

Viktigt att fånga upp barnen tidigt!

Resultatet visar att ålder är en avgörande faktor för barn och ungas fritidsvanor. Den påverkar både benägenheten att prova nya aktiviteter och viljan att fortsätta med en aktivitet över tid.

Många ungdomar beskriver att de under barndomen deltog i flera planerade aktiviteter – vissa provade många olika, medan andra höll fast vid en specifik aktivitet under flera år. När de blivit äldre, ofta runt 14–15 års ålder, har många dock slutat. Detta sammanfaller ofta med att skolan blir mer krävande och tidskrävande. Flera upplever stress över att behöva anpassa sig till fasta tider och föredrar i stället att kunna ägna sig åt sina intressen när det passar dem. Samtidigt har intresset för tidigare aktiviteter ibland svalnat, och konkurrensen från andra intressen och sociala sammanhang har ökat.

En majoritet av ungdomarna uppger också att de inte har testat någon ny aktivitet i tonåren, varken organiserade fritidsaktiviteter eller öppna arrangemang för unga. Resultatet tyder på att det finns höga trösklar för att exempelvis börja spela ett instrument eller idrotta i organiserad form efter cirka 12-13 års ålder.

Resultatet tyder på att det är avgörande att fånga upp barn tidigt, redan från sista året på förskolan/förskoleklass/lågstadiet – medan de fortfarande är nyfikna och öppna för att testa nya saker, innan intressen och identitet blivit mer etablerade. Snarare än att försöka övertyga äldre ungdomar, som bedöms vara en mycket svårare målgrupp att påverka.

Håll i och håll ut – politisk vilja och resurser krävs

Nyckelpersonerna uppskattar den satsning som Kulturskolan gör idag med att nå nya målgrupper och framhåller att fortsätta på det påbörjade spåret med att arbeta med organisationer med lokal förankring för att nå dessa målgrupper

Nyckelpersoner ser att detta kräver långsiktighet och ekonomiska resurser som möjliggör att kompetent heltidspersonal, med fördel flera personer, kan driva och förankra arbetet framåt – ett arbete som kräver politisk vilja/beslut

- En nyckelperson lyfter särskilt vikten av att minska individberoende för att satsningar ska bli långsiktiga och inte står och faller på att en enskild person, vilket skapar ett skört system

Beyond har identifierat liknande organisatoriska utmaningar i andra undersökningar om/med organisationer som på olika sätt arbetar med viktiga samhällsfrågor, exempelvis hedersrelaterade frågor. Verksamheterna bygger ofta på starkt engagerade eldsjälar, men präglas samtidigt av begränsade ekonomiska resurser. Detta skapar en sårbarhet, där system och strukturer blir beroende av enskilda individer snarare än av en långsiktig organisatorisk utveckling. Risken blir att kunskap och erfarenheter stannar hos personer och kan gå förlorade om de lämnar verksamheten, istället för att integreras i gemensamma arbetssätt och hållbara strukturer.

Dels så krävs det ju resurser för de som ska skapa det. Så det krävs ganska mycket pengar för att folk måste leda det. Det är en politisk fråga. Det kostar. Vill du uppnå nånting så kostar det pengar. Ungdomar blir ofta lite åsidosatta kanske, att man tänker, men det är väl att slänga ut en boll, så kickar de med barn, men så är det ju inte. Utan de får bygga en fin fotbollsplan, då kommer de dit. Eller ha en påkostad konsert, då kommer de dit. Eller ha ett aktivitetshus som Kulturskolan har, så att det märks att det satsas pengar. Så det är den politiska delen. – Nyckelperson

Men det som krävs är ju personal. Folk som kan jobba heltid och helhjärtat med det. För att hålla i det. Folk som vet vad de gör. – Nyckelperson

Jag tycker verkligen att den satsningen de gör nu, med Isis i spetsen, är rätt väg. Men det som kan bli då är att det är ganska personbundet. Att försvinner en sån eldsjäl så är frågan vem som orkar. Jag ser ju hur mycket hon gör, men i hennes tjänst är det nog inte beskrivet på det sättet, skulle jag tro. Utan det är någonting som hon brinner för. Det kanske är det bästa jag sagt idag hittills. Du kan inte förlita dig på en person. Återigen, som ett fotbollslag, visst, en bra tränare kan ju vara helt avgörande, men organisationen måste byggas, de måste ha så pass tydliga riktlinjer och policy kring vad de vill uppnå att en annan ska kunna ta över och det blir ganska likt. Det är ungefär samma typ av ambitionsnivå. Och även att det är fler, att det inte är en person som gör detta. Utan man behöver fler personer som Isis i Malmö kanske som jobbar aktivt så hårt. – Nyckelperson

Jobba med delaktighet är centralt för att skapa en verksamhet som utgår från ungas önskemål

Nyckelpersonerna betonar att ungas delaktighet är centralt för hur de arbetar i sina respektive verksamheter – skapar en verksamhet som utgår från ungas egna önskemål, snarare än vuxnas föreställningar om vad som är meningsfullt. Detta anses vara vägen framåt för Kulturskolan enligt nyckelpersonerna. Delaktighet bör finnas med i hela processen, i framtagande av idén till aktiviteten, till vilka som jobbar i verksamheten, till hur den kommuniceras samt i utvärderingen.

- När unga själva får vara medskapare och ges möjlighet att påverka aktiviteter/innehåll skapas ägandeskap, stolthet och en känsla av att verksamheten verkligen angår dem
- En plats där de kan vara sig själv och umgås utan föräldrars närvaro, men där föräldrarna känner sig trygga med att låta sina ungdomar vistas

Att arbeta med unga ledare och ungdomsambassadörer för att inspirera och locka andra unga att delta i en aktivitet beskrivs också som en viktig nyckel och framgångsfaktor. Genom att arbeta med unga ambassadörer/ledare skapas en trygghet och tillit som är viktig för att nå unga

- Personer närliggande i ålder, med fördel från samma/liknande områden/bakgrund som unga kan identifiera sig med och som kan bygga tillit

Trygga vuxna, gärna unga, coola personer, är också något som ungdomarna själv efterfrågar och tycker är avgörande för att en aktivitet känns rolig/inspirerande/meningsfull

Men återigen, att du skapar tillsammans med ungdomarna är en jätteviktig del. Att de känner sig delaktiga, för då ser de att det här har vi gjort och då blir det ett ägande och en stolthet i det. – Nyckelperson

Jag trycker på det ännu en gång, att skaffa ambassadörer. Vare sig det är en hel förening som ska försöka sprida det ordet eller om det handlar om ungdomar som barnen kan känna igen sig i, för igenkänningsfaktorn är avgörande i det här fallet. Att det är någon från området som är med och sprider information som kanske tar med barn till Malmö Kulturskola och det gör att det blir enklare att ta sig dit, man känner sig inte ensam. – Nyckelperson

Jag tänker att få lov att uttrycka sig och meningsfullhet med strukturerade aktiviteter, få lära sig någonting, att vara delaktiga helt enkelt. Så delaktiga som möjligt, både i planeringen, utförandet, val av aktivitet, val av detaljer kring aktivitet. Kan vara innehåll av mat under fika, lunch eller liknande, transportmedel, om det går att möta, olika detaljer. – Nyckelperson

Jag tror det skulle vara för dem enligt deras önskemål att få hitta på någonting som de önskar sig. Inte som vuxna anser att de ska göra för att vi anser att det här är meningsfullt. – Nyckelperson

”

Om jag och du nu skulle gå och övertyga en 16-åring till att komma och spela fotboll – vi har ingen chans i jämförelse med någon som också är 16 år och ska övertyga den här 16-åringen.

Nyckelperson

”

”

Lärarna eller de som lär ut, är det är bra lärare blir allt bättre och folket man är med, om det är en bra grupp. I teatern är det mer eller mindre connection och för mig vill jag hellre gå till ett ställe där jag känner mig trygg och gillar lärarna.

Grupp 2

”

Fortsätt samverka med organisationer med lokal förankring

Nyckelpersoner framhåller vikten av att Kulturskolan samarbetar med skolor och organisationer med lokal förankring, särskilt i områden där det idag är svårt att nå ungdomar, med fördel genom uppsökande verksamhet och olika former av prova-på verksamheter som är kostnadsfri. Genom att vara fysiskt närvarande på platser där unga redan befinner sig och känner sig trygga minskar trösklarna för deltagande och fler kan få upp ögonen för Kulturskolans verksamhet och utbud.

- Att erbjuda aktiviteter i närområdet, där ungdomarna bor och upplever tillhörighet, skapar en känsla av trygghet och tillgänglighet – något som lyfts fram som avgörande för att få fler att delta och nå nya målgrupper

Genom att samverka med lokala organisationer och skolor finns ofta redan etablerade relationer med trygga vuxna som barnen/ungdomarna känner och litar på, en viktig aspekt för att barn och ungdomar ska vilja/våga delta

- Nyckelpersonerna menar även att dialog med föräldrar, i synnerhet i mer resurssvaga områden där föräldrar tenderar att ha ett lägre engagemang i sina barns fritidsintressen, är viktigt för att skapa trygghet och minska eventuella trösklar/barriärer hemifrån
- Möjlighet att föräldrar kan kommunicera med personer på sitt modersmål skapar ökad tillgänglighet och något som nyckelpersoner lyfter fram som önskvärt

Det behövs en starkare lokal förankring. Att man samverkar med en förening som har en stark förankring och på det sättet så följer förankringen för Malmö Kulturskola med. – Nyckelperson

Jag skulle säga att de vågar testa nya metoder för att nå ut till människor. De förstår och är självmedvetna om att de driver en uppskattad verksamhet men att man behöver testa andra metoder för att nå ut till personer man annars inte hade kunnat nå ut till. Jag skulle rekommendera att man börjar samverka med skolor i området. Då är det givet. Det är en trygg arena. Det finns redan gott om barn, men även bjuda in föräldrarna, för att föräldrarna ska förstå att detta finns. – Nyckelperson

Den tredje aspekten handlar om att samverka med grundskolan. Gymnasieskolan blir extremt svår. Men grundskolorna i Malmö, om man erbjuder exakt samma koncept. "Hej vi kommer ut till er. Och vi gör de här, man kan göra en låt, man kan teckna". Detta handlar om att skapa ett visst intresse. De har tiden. Jag tror att det här med mentorskapstid finns än idag. Hade man kunnat komma och prata och testa under en sån här timme? Hade man kunnat köra att man samlar alla klasser i en aula exempelvis? Bara för att kunna effektivisera tiden. Eller hade man kunnat ta med ambassadörer som är med och presenterar, som berättar hur häftigt det var att faktiskt lära sig spela gitarr eller spela piano. – Nyckelperson

Minska praktiska trösklar en nyckel för att locka ungdomar att delta i och testa nya aktiviteter

Nyckelpersonerna framhåller vikten av att minska trösklar för att få ungdomar att delta i och prova nya aktiviteter, handlar både om praktiska och mentala trösklar. Förutom att erbjuda kostnadsfria aktiviteter framhåller nyckelpersoner saker så som:

- **Att aktiviteten är tillgänglig** – att ungdomar enkelt kan ta sig dit, om utrustning krävs finns sådan att låna etc.
- **Med fördel förlägg aktiviteten i de områden där ungdomar som önskas aktiveras bor/befinner sig**
- **Prova på-tillfällen** – Att binda upp sig för en hel termin kan ofta kännas överväldigande, varför kostnadsfria prova på-tillfällen kan minska trösklar. Observera att rätt åldersindelning spelar stor roll för viljan att prova.
- **Schemalägg på rätt tid för olika åldrar** – Exempelvis att inte schemalägga aktiviteter för äldre ungdomar tidigt på förmiddagen då de ofta sover då, medan yngre ofta efterfrågar tidigare aktiviteter
- **Minska språkmässiga barriärer** – En språkmässig mångfald bland personal underlättar och minskar trösklar för vårdhandhavare har möjlighet att kommunicera på det gemensamma modersmålet
- **Möjlighet till anmälan både digitalt och fysiskt** – tillgängliggör aktiviteten för fler genom att kunna anmäla sig via exempelvis en blankett, snarare än enbart via digitala lösningar

Det handlar ju om att en aktivitet faktiskt är tillgänglig, alltså kostnadsfri, att ungdomar har möjlighet att ta sig till den, att det inte finns för mycket hinder på plats och liknande, och sen så då att den är baserad på målgruppens önskemål, delaktighet och inflytande, både innan, under och efter aktiviteten. – Nyckelperson

Sen krävs det, tror jag, att man är där de är, rent fysiskt. Att man behöver ha aktiviteter ute i de områden där man önskar att aktivera ungdomarna. – Nyckelperson

Precis, ja men det är gratis. Som till exempel sessions är ju gratis. Och att det kanske inte behöver vara så att man binder upp sig på en hel termin direkt. Så typ lite sådana saker kring att man kan testa på innan, så att man vet mer vad som förväntas av en. – Nyckelperson

Alla sådana här praktiska aspekter som skulle kunna sänka tröskeln. Mat är alltid uppskattat, så avsluta alltid efter terminen med att gå och kaka tillsammans. Eventuellt bjuda er på enklare fika. Folk kan vara hungriga. Fukt, lite mackor. – Nyckelperson

Men en viktig grej där är ju just det här att om det finns en vuxen som kan prata med vårdnadshavaren, så blir ju det direkt. Alltså det förändrar ju barnens möjlighet att delta. Och framförallt då om man kan prata med vårdnadshavaren på det gemensamma modersmålet. – Nyckelperson

Skapa inkludering genom att låta mångfalden bland personalen spegla stadens mångfald

För att nå ett bredare spektra av ungdomar från hela Malmö framhålls vikten av att låta stadens mångfald speglas även i personalen på Kulturskolan, något som upplevs saknas idag

- En rikare mångfald bland språk som talas bland personal och ledare kan också förändras barns möjlighet att delta i en aktivitet, varför detta beskrivs vara mycket önskvärt för att nå ungdomar som inte nås idag

Vidare framhåller en nyckelperson vikten av att beskriva den fysiska miljön på ett tydligare sätt för att skapa ökad inkludering – viktigt för personer med diagnoser, fysiska och psykiska begränsningar etc. att ha korrekt information om vad de kan förvänta sig på plats

- Alltifrån att beskriva om/hur lokalen är tillgänglighetsanpassad, till om det kommer vara mycket folk på plats, att trygga vuxna/personal kommer finnas på plats etc.

Nu vet jag inte hur väl detta står. Jag har ingen statistik på detta, men jag tänker att mångfalden bland medarbetare, alltså att rekrytera så det speglar stadens mångfald är ju en viktig del. – Nyckelperson

Jag tänker att vi generellt sett är ganska dåliga på att beskriva. Alltså ge mer beskrivning till en plats eller till ett arrangemang eller en aktivitet. Det kan vara helt avgörande. Till exempel om du har någon funktionsnedsättning eller tycker att det är jobbigt att vara i stora grupper och vill veta mer. Det är ju så olika hur mycket kunskap man behöver veta om en aktivitet, för att den ska kännas tillgänglig. – Nyckelperson

Fortsätt bredda definitionen av kultur och erbjuda nya typer av aktiviteter som lockar nya målgrupper

Nyckelpersoner föreslår att bredda definitionen av vad kultur är och utöver det befintliga utbudet tillhandahålla/erbjuda aktiviteter som kan locka en bredare målgrupp än Kulturskolan traditionellt nått

- Förslag på aktiviteter som nyckelpersonerna nämner är DJ, musikproduktion, grafisk design, animation, skapa med 3D-penna etc.
- Observera att detta är något Kulturskolan redan gör idag, och som de intervjuade nyckelpersonerna uppskattar mycket

Fortsätt på samma linje och implementera det, om de inte redan har gjort det, in i stadgarna att den här typen av arbete måste fortsätta och jobba mer uppsökande. Och bredda definitionen av vad kultur är så tror jag att man får med sig nytt folk och som man sedan kan introducera till film och teater. – Nyckelperson

Att bredda det, att hitta nya uttrycksformer inom kulturen. Att ha unga där som ungdomarna känner till och ser upp till och tycker är lite coola. Och det kan ju sända in i en inkörsport till tyngre instrument. Så jag tror att de är på helt rätt spår. Men återigen, det krävs ju att de vågar göra det i tio år i samma intensitet. Då det förstår det kommer få någon riktig effekt. – Nyckelperson

De kanske saknar ett ännu bredare utbud på vad man skulle kunna göra. Så det har ju varit jättekul att prova på till exempel cirkus, grafisk design och animation och de här sakerna. Jag tycker de är jättekul, men då hade de velat kanske prova på efter animation något ytterligare steg så att man kan vidareutveckla för de som har tyckt att det har varit intressant. Inom den här 3D-pennan till exempel, att det finns fler saker att prova på inom de här områdena så att säga. Så det har varit kul för dem att komma en gång, två gånger. Sen hade de önskat ett nästa steg, nästa nivå. – Nyckelperson

Öppna hängtor efterfrågas av ungdomarna själva

De intervjuade ungdomarna har önskemål på öppna och kravlösa platser där man kan hänga och softa, likt de fritidsgårdar många besöker idag

- Hängtor med soffor, härlig atmosfär och snälla och inbjudande vuxna/personal samt aktivitet så som PS5, pingis etc. efterfrågas
- För de ungdomar som känner till Sessions är detta något mycket uppskattat och något som önskas att det anordnas oftare. Även förslag på musikcafé där ungdomar kan spela föreslås

Andra förslag på kulturrelaterade aktiviteter som efterfrågas är filmklubb, skådespeleri, matlagningskurs, träslöjd, klädsömnad samt att Kulturskolan arrangerade fler konserter och festivaler - efterfrågas i synnerhet av ungdomar inom målgruppen unga med stark kulturintresse

- För de ungdomar som redan har en relation till Kulturskolan önskas mer och längre reptider, fler replokaler samt längre lektionstillfällen samt önskemål att få arrangera konserter med band från Kulturskolan/lokala ungdomsband

Bland de som inte har en relation till Kulturskolan sedan tidigare, i synnerhet bland killar från ytterområden efterfrågas ett ökad utbud av fysiska aktiviteter, så som fotbollsturneringar, volleyboll, badminton, köra vattenskoter och/eller åka båt etc.

Öppna ställen som ungdomar kan komma och softa på. – Grupp 1

Kanske lite festivalaktigt om man hade ordnat en walk-through, en design av de som jobbar med design här, så alla kan hjälpas åt att skapa något i en liten park. Jag vet i japan har det en summer festival och några som spelar musik och mycket olika matställen, och lite som Malmöfestival, men det hade Kulturskolan göra mer av och ge folk en chans att visa upp sitt mer – Grupp 3

Alltså det är väl typ, nu har de ju session som det heter. De borde ha den oftare. Ja, de borde ha den varje helg. De har den två gånger i månaden. – Grupp 4

Skapa fler områden som kan locka personer med fler intressen så inte bara musik och dans men fler sporter. Fotboll, basket, och ha saker nära stranden, bada, simma. – Grupp 1

Jag tror olika turneringar typ fotboll så kan man vinna något man vill ha, ett spel, typ Fifa. – Grupp 1

Nå ut via sociala medier, primärt på TikTok och Instagram, med innehåll skapat av ungdomar själva

Sociala medier spelar en central roll för att nå barn och unga. Plattformar som TikTok och Instagram lyfts fram som särskilt viktiga, och nyckelpersonerna betonar värdet av att låta unga själva skapa innehåll. Även ungdomarna själva uppger att de primärt önskar få information om vad som händer i Malmö generellt, och om Kulturskolan specifik via sociala medier.

- Att låta ungdomar som är vana vid sociala medier som kan skapa innehåll som tilltalar unga ses som en framgångsfaktor
- Någon nyckelperson föreslår även att samarbeta med etablerade influencers för att öka genomslaget

Utöver digital närvaro framhålls betydelsen av relationsskapande och "word of mouth". När unga har positiva erfarenheter av aktiviteter sprids det snabbt i deras nätverk.

- För yngre barn, som ännu inte har egna telefoner, blir vårdnadshavare en avgörande målgrupp att nå – exempelvis genom WhatsApp-grupper och/eller genom skolan

Nyckelpersoner lyfter även vikten av att kommunicera mångfald, inkludering och tillgänglighet i kommunikation om Kulturskolan – tydlig information om att alla är välkomna skapar förutsättningar för ökad delaktighet

Det är ju sociala medier. Men det är återigen där, att använda en redan etablerad influencer. Men där gäller det bara att vara modig och låta en etablerad influencer lägga ut innehållet och kanske åka runt och träffa folk som de vill locka. – Nyckelperson

Anställ folk som är 15-16 år, som jobbar med sociala medier. Så kommer du nå ut till många fler. – Nyckelperson

Stärka den sociala närvaron på TikTok och Instagram. Jag är lite osäker om Malmö kulturhögskola ens har en TikTok. För det är där den målgruppen finns. Och jag lovar, vi har själva sett det. Vi har kört en turnering där vi hade 24 lag. 24 lag innebär att det är 24 gånger 7. Typ minst 200 spelare. Majoriteten av de lagen registrerar sig genom vår Instagram. Så folk är aktiva på Instagram. Folk registrerar sig om det är något de gillar. Så det är möjligt. – Nyckelperson

Jag tänker egentligen att mycket handlar om relationer och att det sprids via personer. Någon har varit där, de trivdes bra, de tyckte att det var bra stämning, de var trevliga där, då sprids det. – Nyckelperson

”

Jag tänker att man synliggör och marknadsför vad som finns, men också att det kanske tydligt framgår att det finns mycket mångfald, inkludering, tillgänglighet så att man ser att de här aspekterna finns. Det är ju det som leder till att man blir lockad till att delta och också ser att man har möjlighet kanske att delta. Lite som vi nämnde innan, man kan inte delta på något man inte känner till, eller veta att man har möjlighet att kunna vara med på det. Ju tydligare det är, desto större sannolikhet att man får en ökad delaktighet.

Nyckelperson

”

Slutsatser och rekommendationer

!

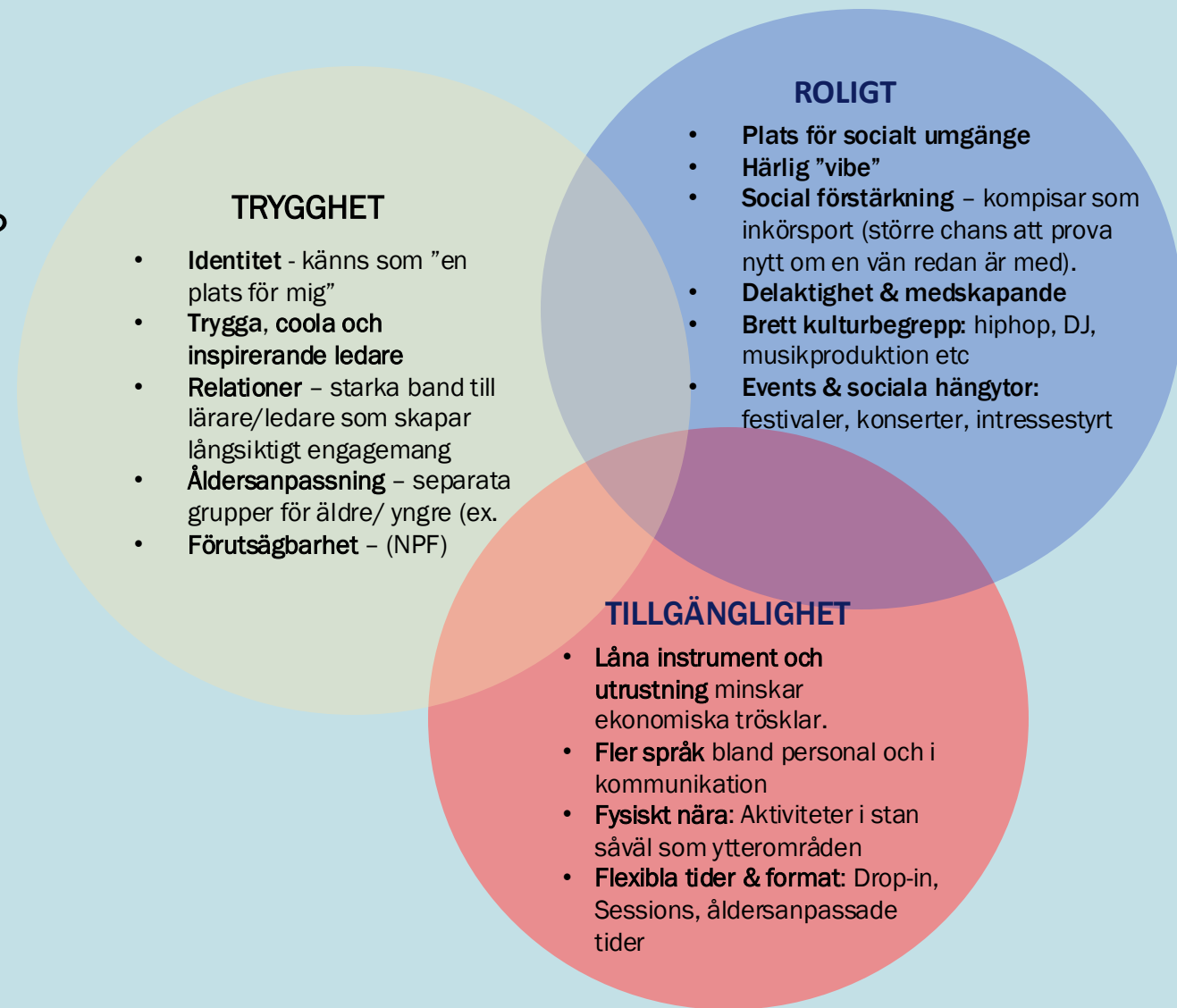
Slutsatser

- 1. Kulturskolans image är smal och traditionell**
Befintliga deltagare har en mycket positiv bild, men icke-deltagare ser den som en plats för "finkultur" och yngre barn från mer bemedlade familjer – dvs inte för dem.
- 2. Stark variation i ungas fritidsintressen**
Från gaming, musik och dans till sport, poesi och matlagning – fritiden är polariserad och svår att generalisera. Det gemensamma är behovet av fysiska mötesplatser.
- 3. Ålder är en avgörande faktor**
Runt 13–14 år sker ett tydligt skifte: yngre barn är öppna och nyfikna, medan äldre ungdomar ofta tappar intresse eller prioriterar bort fritidsaktiviteter p.g.a. skola och andra intressen.
- 4. Kompiseffekten är central**
Att delta tillsammans med vänner är avgörande, särskilt för äldre icke-deltagare. Att vara nybörjare ensam upplevs som pinsamt eller för svårt.
- 5. Trygga och inspirerande vuxna ledare är en nyckel**
Relationer till engagerade vuxna är ofta avgörande för långsiktigt deltagande, särskilt för yngre barn.
- 6. Föräldraengagemang varierar kraftigt**
Svenska familjer med föreningstradition stöttar ofta starkt, medan många föräldrar i socioekonomiskt svagare områden inte har samma vana, tid eller resurser – vilket skapar stora skillnader i barns möjligheter.
- 7. Geografiska barriärer och bristande rörlighet**
Många unga rör sig sällan utanför sitt eget område. Aktiviteter långt bort upplevs som otillgängliga även om avstånden är små.
- 8. Ekonomiska hinder påverkar starkt**
Avgifter, kostsam utrustning, resor och "kringkostnader" (mat efter träning etc.) utgör centrala hinder, särskilt i socioekonomiskt svagare områden.
- 9. Information når inte fram**
De flesta unga får kännedom via skola, föräldrar eller vänner. Sociala medier (TikTok, Instagram) är primära kanaler, men Kulturskolans närvaro där upplevs som begränsad.
- 10. Sessions uppskattas brett**
Beskrivs av både unga och nyckelpersoner som ett lyckat format som sänker trösklar, skapar hängmiljö och ökar delaktighet.

Vad bygger en optimal fritidsaktivitet?

Analysen av gruppdiskussionerna och intervjuerna med nyckelpersonerna visar att en optimal fritidsaktivitet skapas av tre viktiga grundstenar:

- Trygghet
- Tillgänglighet
- Att ha roligt

Rekommendationer

För att utveckla Malmö Kulturskola rekommenderas att:

1

Bygg vidare på en stark grund

- Kulturskolan gör redan mycket som ligger i linje med vad både unga och nyckelpersoner önskar – **behåll, förstärk och skala upp de inslag som redan fungerar** (t.ex. Sessions, breddat utbud, samarbeten med lokala aktörer, Kulturbanken etc).
- **Fördjupa erbjudandet för befintliga deltagare** – mer utrymme för fördjupning: fler och längre reptider, fler replokaler och möjlighet till längre lektioner. Skapa fler scener och uppspelningar (konserter, festivaler, samarbete med lokala event) så att unga kan visa upp sitt arbete. Bygg vidare på känslan av progression: från nybörjare till avancerad, med tydliga nivåer och utvecklingsvägar.
- **(Fortsätt) differentiera erbjudandet efter ålder** – Anpassa aktiviteter och format: fasta tider för barn under 12 år, och friare, sociala hängytor med intressestyrda aktiviteter för tonåringar 13+. Dela upp grupper efter ålder.
- **Sänk trösklar:** Fortsätt att erbjuda fler kostnadsfria prova-på-tillfällen, ta med en kompis och och åldersanpassade grupper. Underlätta anmälan, kommunicera möjligheten till lån av instrument/utrustning, och tydlig information för att minska oro (särskilt för unga med NPF).

2

Nå unga tidigt genom ett starkare familjeperspektiv (5-9 år)

- Fokus på barn 5–9 år då de är mest öppna för nya aktiviteter. Föräldrar är avgörande för beslut – stärk informationen, nå föräldrar i ytterområden, bjud in familjer till gemensamma event och informationsinsatser.
- Använd fler språk och ledare som speglar målgruppernas bakgrund.
- **Fortsatt fokus på lokal förankring** – Många unga och föräldrar rör sig sällan utanför sitt område. Fortsätt med satsningen på att skapa starkare närvaro i ytterområden genom samarbeten med skolor, fritidsgårdar och lokala aktörer. Erbjud prova-på på plats. Information på olika språk. Fortsätta satsa på att vara fysiskt närvarande i ytterområden (skolor, fritidsgårdar, festivaler) – och gärna etablera ”mobila kulturskole-team” som kommer med workshops och prova-på

Rekommendationer

3

Ökad delaktighet för att undvika att tappa befintliga deltagare över tid

- **Förstärk ungas delaktighet** – Fortsätta låta unga själva vara medskapare i planering, kommunikation och utförande (ex. events, spelningar etc. Se punkt 1).
- **Rekrytera ungdomsambassadörer/ledare** från olika områden för att bygga tillit och nå nya grupper.
- **Etablera en tydlig "engagemangstrappa"** för ungdomar som är aktiva – Aktiva deltagare → ungdomarledare → ledare för sommarläger → extrajobb/sommarjobb → Anställd?

4

Fokus på kommunikation för att öka kännedom om Kulturskolans erbjudande

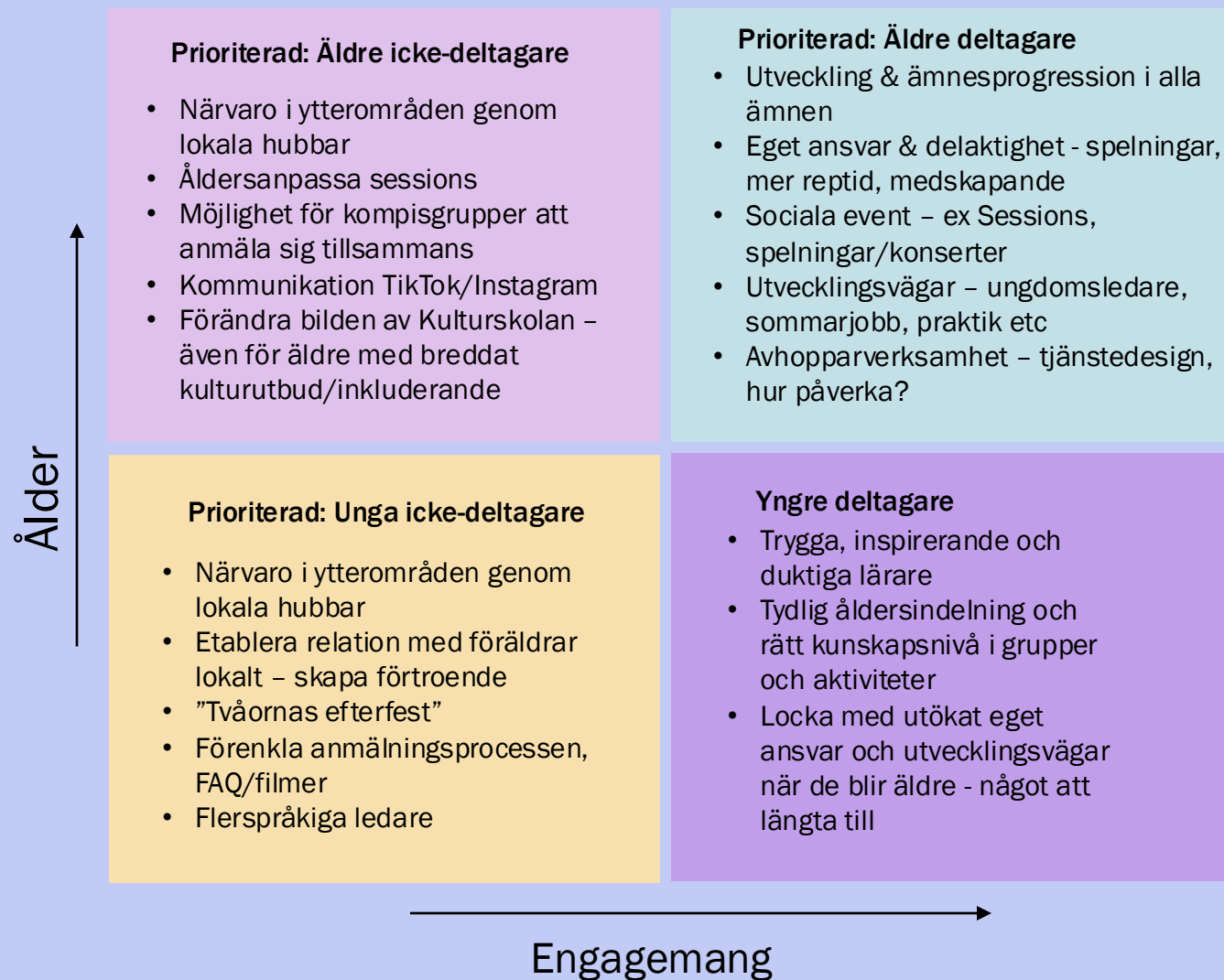
- **Kulturskolan utbud och aktiviteter idag är både uppskattade och efterfrågade, men det finns stor potential att nå fler genom ökad fokus på kommunikation.** Utgå från triggers och kritiska incidenter i processkartan för att träffa rätt (ex. Ta med en kompis och prova på x, med personer i samma ålder och samma kunskapsnivå.)
- **Utveckla kommunikationen på ungdomars villkor** – Primärt via TikTok och Instagram, arbeta med unga kreatörer som skapar innehåll för och med sina jämnåriga.
- **Samtidigt förstärk kommunikationen till föräldrar (på flera språk).** Tydliggör mångfald och tillgänglighet i allt material.

4

Säkra organisatorisk hållbarhet

- Flera lyckade projekt nationellt och internationellt har visat sig bli sårbara om de bygger på enskilda eldsjälar. Malmö Kulturskola behöver bygga strukturer och rutiner för, exempelvis samarbeten, för att långsiktigt bära arbetet, så att det inte faller om en eldsjäl slutar. Detta kräver politisk förankring och resurser.

Insatser och åtgärder skiljer sig åt mellan målgrupperna:

Kontakt

Beyond Research

Hanna Holländer

CEO/Research Director

+46 70 286 62 97

Hanna@beyondresearch.se

Malmö Stad

Isis Hölzer

Projektledare

Kulturförvaltningen

Malmö Kulturskola

Tel. +46 70-0896262

isis.holzer@malmo.se

BEYOND